

**МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО:
протокол засідання кафедри
«28» серпня 2023 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОКПП 1.2.1 «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»**

**Освітньо-професійна
програма**

Публічне управління та адміністрування

Спеціальність

281 Публічне управління та адміністрування

Факультет

Навчально-науковий інститут управління

2023 – 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Теорія та методологія публічного управління та адміністрування**» для здобувачів вищої освіти ОПП «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Розробник: Наежденко Аліна Олексіївна, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління та адміністрування ННІУ МДУ.

© Наежденко А.О., 2023

© Маріупольський державний університет, 2023

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –12	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Обов'язкова з циклу дисциплін професійної підготовки	
Модулів – 2	ОПІ Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: тези доповіді, реферат, презентація, опорна схема		Семестр	
Загальна кількість годин – 360		1-2	1-2
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 8.	Освітній ступінь: <u>Бакалавр</u>	60	24 год.
		Практичні, семінарські	
		60	24 год.
		Самостійна робота	
		150	222 год.
		Індивідуальні заняття	
		90	90
Вид контролю			
Залік (1 семестр), Екзамен (2 семестр)			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 120/240 (50 %);

для заочної форми навчання – 48/312 (15 %)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни - оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного управління та адміністрування, вироблення практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; формування вмінь та компетенцій, необхідних для виконання функцій і реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння теоретичних засад у сфері публічного управління та адміністрування, основних тенденцій та напрямів їх еволюції;
- вивчення суті, законів, принципів і механізмів публічного управління та адміністрування в розвитку суспільства;
- характеристика основ методології, технології та процедур публічного управління та адміністрування об'єктів публічної сфери;
- визначення методів формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери;
- оволодіння заходами із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Змістові модулі:

1. Теорія публічного управління та адміністрування.
2. Публічна влада та публічне управління.
3. Становлення та розвиток методології публічного управління та адміністрування.
4. Механізми публічного управління та адміністрування.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – обов'язкова компонента з циклу дисциплін професійної підготовки, обсягом – 360 годин / 12 кредитів ECTS..

Передумови для вивчення дисципліни: вивчення дисципліни відбувається паралельно з такими дисциплінами, як: «Політичні інститути та процеси»; «Конституційно-правові засади публічного управління та адміністрування»; «Основи сталого розвитку суспільства».

Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	КЗ5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. КЗ6. Здатність працювати в команді. КЗ7. Здатність планувати та управляти часом. КЗ8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. КЗ9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	КФ2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів. КФ3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки. КФ7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності. КФ11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування. КФ12. Здатність застосовувати ефективні управлінські інструменти публічного управління та адміністрування в органах державної та регіональної влади, місцевого самоврядування з урахуванням тенденцій сталого розвитку держави та Приазов'я зокрема.

Результати навчання	<p>РН04. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.</p> <p>РН05. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.</p>
----------------------------	---

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія публічного управління та адміністрування

Тема 1. Публічне управління та адміністрування як системне суспільне явище

Сутність управління та його роль у суспільстві. Процес управління. Основні поняття науки управління. Співвідношення понять управління, адміністрування, менеджмент. Періодизація розвитку управління. Управлінські революції. Основні школи загальної теорії управління. «Новий публічний менеджмент» та «належне врядування». Співвідношення понять: «government»; «governance»; «good governance»; «public management»; «new public management».

Література:

1. Надежденко А.О., Пруднікова К.О. Механізми запровадження європейських принципів державного управління в Україні. Цілі сталого розвитку: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі: матеріали VII Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих вчених 27 жовтня 2023, Київ. С. 184-186.

2. Дегтяр А.О., Дегтяр О.А, Калашнікова Х.І., Гнатенко М.К. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.

3. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf>

4. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О.В. Надьон, І.М. Хмиров, Т.О. Луценко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 175 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/11733/1/>

5. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2215/1/%D0%9D%D0%9F.pdf>

Тема 2. Теоретичні основи публічного управління та адміністрування

Предмет і предметна область публічного управління та адміністрування. Суб'єкти та об'єкти публічного управління. Держава, органи місцевого самоврядування, політичні партії та громадські організації як суб'єкти публічного управління. Методологія публічного управління та адміністрування. Основні ознаки та види публічного управління. Процес управління. Функції публічного управління та адміністрування. Планування, організація, координація, контроль у публічному управлінні та адмініструванні.

Література:

1. Дегтяр А.О., Дегтяр О.А, Калашнікова Х.І., Гнатенко М.К. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.

2. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf>

3. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О.В. Надьон, І.М. Хмиров, Т.О. Луценко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 175 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/11733/1/>

4. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2215/1/%D0%9D%D0%9F.pdf.pdf>

5. Публічне управління: навч. посібник / А.В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г.О. Комарницька та ін.; [за заг. ред. А.В. Стасишина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.

Тема 3. Громадянське суспільство в публічному управлінні та адмініструванні

Становлення громадянського суспільства. Громадянське суспільство як об'єкт публічного управління. Основні передумови виникнення громадянського суспільства. Особливості формування громадянського суспільства в Україні. Організація масової свідомості та поведінки як елемент публічного управління.

Література:

1. Мальчиков Ф.В., Толстанов О.К. Роль інститутів громадянського суспільства в публічному адмініструванні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 15. С. 93–99.

2. Лукін С.Ю. Громадянське суспільство у формуванні публічного простору в процесах державотворення. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2020. № 2 (25). С. 99-103.

3. Борщевський В. В., Чех М. М., Лапшина І. А. Розвиток громадянського суспільства в контексті трансформації системи публічного адміністрування в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 10. – URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2259>.

4. Мельник Л.А. Взаємодія держави та інститутів громадянського суспільства: основні поняття, проблеми та стратегічні напрями. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 2. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/2_2019/30.pdf

5. Яблонський В. М., Бекешкіна І. Е., Гелетій М. М. Громадянське суспільство України: політика сприяння та залучення, виклики та трансформації: аналітична доповідь / за заг. ред. О. Корнієвського, Ю. Тищенко, В. Яблонського. К.: НІСД, 2019. 112 с.

Тема 4. Закони та закономірності публічного управління та адміністрування

Закони публічного управління та адміністрування. Взаємозв'язок законів, закономірностей та принципів публічного управління. Об'єктивні закони та специфічні закони публічного управління та адміністрування. Закономірності публічного управління.

Література:

1. Дегтяр А.О., Дегтяр О.А, Калашнікова Х.І., Гнатенко М.К. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.

2. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf>

3. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О.В. Надьон, І.М. Хмиров, Т.О. Луценко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 175 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/11733/1/>

4. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2215/1/%D0%9D%D0%9F.pdf.pdf>

5. Публічне управління: навч. посібник / А.В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г.О. Комарницька та ін.; [за заг. ред. А.В. Стасишина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.

Тема 5. Принципи публічного управління та адміністрування

Принципи публічного управління та їх ціннісний вимір. Принцип зворотного зв'язку як основа публічного управління. Основні підходи до формування принципів публічного управління. Загальносистемні принципи публічного управління. Загально методичні принципи публічного управління. Соціально-політичні принципи публічного управління. Соціально-економічні принципи публічного управління. Соціально-культурні принципи публічного управління. Принципи громадянського суспільства Європейського Союзу

Література:

1. Дегтяр А.О., Дегтяр О.А, Калашнікова Х.І., Гнатенко М.К. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
2. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf>
3. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О.В. Надьон, І.М. Хмиров, Т.О. Луценко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 175 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/11733/1/>
4. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2215/1/%D0%9D%D0%9F.pdf.pdf>
5. Публічне управління: навч. посібник / А.В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г.О. Комарницька та ін.; [за заг. ред. А.В. Стасишина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.

Змістовий модуль 2. Публічна влада та публічне управління

Тема 6. Публічне управління та державна влада

Бюрократія в публічному управлінні та адмініструванні. Адміністративна система управління. Бюрократія та адміністрування. Концепція бюрократії Макса Вебера. Модель «адміністративної ефективності» Вудро Вільсона. Основні підходи до тлумачення терміну «адміністрування» («public administration»): нюанси тлумачення («державне управління»; «державне адміністрування»; «адміністративно державне управління», «публічне адміністрування»). Управління, адміністрування та менеджмент. Концепція адміністративної поведінки Герберта Саймона. Поняття влади. Співвідношення політичної та державної влади, публічного адміністрування і виконавчої влади.

Література:

1. Антонюк О.М. Історико-правові передумови здійснення реформи децентралізації публічної влади в Україні. *Інформація і право*. 2021. № 2(37). С. 183-190.
2. Стукан Т.М. Публічна влада: характеристика, ознаки та форми прояву. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2021. № 4 (31), С. 37-41.
3. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.
4. Михаліцька Н.Я., Верескля М.Р., Михаліцький В.С. Адміністративний менеджмент : навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с.
5. Ортіна Г.В., Єфіменко Л.М. Партнерство як основа конкурентоспроможності розвитку громад в умовах децентралізації. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*. 2019. №2 (11). С. 344-352.

Тема 7. Публічне управління та муніципальна публічна влада

Муніципальна публічна влада і місцеве самоврядування. Поняття «публічного характеру муніципальної влади». Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування, їх повноваження. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування.

Література:

1. Стукан Т.М. Публічна влада: характеристика, ознаки та форми прояву. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2021. № 4 (31), С. 37-41.
2. Михаліцька Н.Я., Верескля М.Р., Михаліцький В.С. Адміністративний менеджмент : навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с
3. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.
4. Ортіна Г.В., Єфіменко Л.М Партнерство як основа конкурентоспроможності розвитку громад в умовах децентралізації. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*. 2019. №2 (11). С. 344-352.
5. Антонюк О.М. Історико-правові передумови здійснення реформи децентралізації публічної влади в Україні. *Інформація і право*. 2021. № 2(37). С. 183-190.

Тема 8. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях

Сутність та значення корпоративної влади та публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях. Система корпоративної влади та публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях. Публічне адміністрування в некомерційних організаціях.

Література:

1. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
2. Квасова В.М. Перспективи розвитку корпоративної соціальної відповідальності в системі публічного управління // Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека». 2021. № 5. URL:<https://doi.org/10.25313/2617-572X-2021-5-7578>
3. Долженков О.О. Публічне управління та адміністрування: вступ до спеціальності: навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 190 с.
4. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
5. Публічне управління: навч. посібник / А.В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г.О. Комарницька та ін.; [за заг. ред. А.В. Стасишина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.

Змістовий модуль 3. Становлення та розвиток методології публічного управління та адміністрування

Тема 9. Поняття методології публічного управління.

Поняття методології публічного управління в сучасній науці. Огляд джерел з питань сутності та значення методології в системі сучасних наук. Підсистеми методології. Різновиди методології. Шляхи подальшого розвитку методології наукового пізнання. Теоретичні уявлення про методологію публічного управління. Порівняння категорій, зіставлення публічно-управлінських явищ і процесів, розробка наукових концепцій. Методи публічного управління. Мозаїка методологічної основи публічного управління.

Література:

1. Куйбіда В.С., Шпекторенко І. В. *Методологія публічного управління як система: теоретичні та практичні аспекти. Публічне управління та адміністрування в Україні.* 2022. Вип.29 С.7-11.

2. Куйбіда В. С., Шпекторенко І. В. *Методологія публічного управління: аспекти її структури, співвідношення, взаємозалежності законів, закономірностей та функцій управління. Публічне управління і адміністрування в Україні.* 2022. Вип. 28. С. 14–18.

3. *Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. С.37-40.*

4. *Методологія публічного управління: навч. посіб. / уклад. І. В. Шпекторенко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. С. 58-66.*

5. Вороніна Ю. Є. *Теорія та практика публічного управління та адміністрування : навчальний посібник/ Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. С. 45-49; 128-130.*

Тема 10. Становлення і розвиток методології публічного управління в Україні

Розвиток методології публічного управління в сучасній Україні. Характеристики постійних змін у сфері публічно-управлінської діяльності. Поступовий перехід до сталого розвитку держави. Актуальні проблеми розвитку в умовах європеїзації системи публічного управління.

Література:

1. Куйбіда В.С., Шпекторенко І. В. *Методологія публічного управління як система: теоретичні та практичні аспекти. Публічне управління та адміністрування в Україні.* 2022. Вип.29 С.7-11.

2. Куйбіда В. С., Шпекторенко І. В. *Методологія публічного управління: аспекти її структури, співвідношення, взаємозалежності законів, закономірностей та функцій управління. Публічне управління і адміністрування в Україні.* 2022. Вип. 28. С. 14–18.

3. *Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. С.37-40.*

4. *Методологія публічного управління: навч. посіб. / уклад. І. В. Шпекторенко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. С. 58-66.*

5. Вороніна Ю. Є. *Теорія та практика публічного управління та адміністрування : навчальний посібник/ Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. С. 45-49; 128-130.*

Тема 11. Публічно-управлінські рішення

Загальні вимоги до управлінських рішень. Варіативність визначення поняття «управлінське рішення». Основні ознаки публічно-управлінських рішень. Нормативно-правові акти як один з основних видів публічноуправлінських рішень. Розроблення проекту нормативно-правового акту суб'єктами законодавчої ініціативи або іншими учасниками суспільних відносин. Основні принципи забезпечення ефективності прийняття і реалізації публічно-управлінських рішень.

Література:

1. Махначова Н. М. *Особливості прийняття управлінських рішень органами публічної влади в екстремальних умовах. Публічне управління та адміністрування в Україні.* 2022. Вип.29. С.39-44.

2. Яремко І.І. *Особливості прийняття та реалізації управлінських рішень в системі публічного управління. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки».* 2021. № 7. С. 57-61.

3. *Прийняття управлінських рішень: Конспект лекцій / уклад. О.С. Коврига. Київ, 2019. 50 с.*

4. *Прийняття управлінських рішень: навчальний посібник / [Ю.Є. Петруня, Б.В. Літовченко, Т.О. Пасічник та ін.]; за ред. Ю.Є. Петруні. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.*

5. Коврига О.С. Процес прийняття управлінських рішень у публічному управлінні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління.* 2019. Том 30 (69). С. 67-72.

Змістовий модуль 4. Механізми публічного управління та адміністрування

Тема 12. Публічне управління та адміністрування в економічній сфері

Економіка як об'єкт публічного управління та адміністрування. Концепції публічного управління економічними процесами. Суб'єкти публічного управління та адміністрування в сфері економіки. Формування економічної стратегії держави. Бюджет як стратегія економічної і соціальної політики.

Література:

1. Радчук Т.М. Класифікація механізмів публічного управління інноваційним розвитком економіки. *Публічне управління та адміністрування в Україні.* 2020. Вип. 19. С. 124-127.
2. Івашова Л.М., Бондаренко Д.М. Публічне і галузеве управління економічним розвитком регіонів як предмет наукового дослідження. *Публічне управління та митне адміністрування.* 2021. № 3 (30). С. 14-22.
3. Гацуля О.М. Реалізації державноуправлінських реформ в сучасній Україні: галузевий аспект. *Державне управління та місцеве самоврядування.* 2020. Вип. 4(44). С. 17–24.
4. Бобровська О., Бондаренко Д. Публічне управління економічним розвитком регіонів: галузевий аспект. *Аспекти публічного управління* 2021. Т. 9. № 3. С. 22-35.
5. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.

Тема 13. Соціально-організаційна сутність механізмів публічного управління.

Ознаки соціально-організаційної сутності публічного управління. Регулятор управлінських взаємовідносин суб'єкта та об'єкта під час практичної реалізації функцій публічного управління. Публічне управління соціальною сферою життя суспільства в умовах воєнного стану.

Література:

1. Мойсіяха А.В. Алгоритм формування та застосування механізмів реалізації державної політики в соціогуманітарній сфері. *Публічне управління та митне адміністрування.* 2020. № 3 (26). С. 43-49.
2. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
3. Балика Б. О. (). Публічне управління у сфері соціальної політики. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2021. № 2. С. 67–70.
4. Цимбал Б.М. Публічне управління безпекою особистості крізь призму соціального захисту та соціальної безпеки. *Публічне управління та митне адміністрування.* 2022. № 3 (34), С. 58-61.
5. Кондратенко О.О. Державне регулювання соціального захисту учасників антитерористичної операції та членів їхніх сімей: дис. ... канд. наук з держ. управління: 25.00.02. Київ, 2019. 280 с.

Тема 14. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління та адміністрування

Поняття корупції. Сутність термінів «корупція» та «корупційні дії». Безпосередні причини та умови розвитку корупції в публічному управлінні. Загальна характеристика антикорупційного національного та міжнародного законодавства. Антикорупційна стратегія України.

Література:

1. Цаль-Цалко Ю. С., Якобчук В. П., Косянчук С. Г. Антикорупційна політика у сфері публічного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1842>
2. Дейнека О. Г., Дзядук Г. О. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління та адміністрування: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 50 с.
3. Васильєва О. І., Васильєва Н. В. Корупція – одна з найактуальніших проблем сучасності. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 6. doi: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2019.6.1>.
4. Ковальчук М.О. Зарубіжний досвід публічного адміністрування запобігання корупції. *Наукливий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 3-2. С. 102-106.
5. Чепелюк В. Досвід зарубіжних країн у боротьбі з корупцією. URL: <http://uspishnaukraina.com.ua/strategy/69/244.html>

Тема 15. Результативність та ефективність публічного управління та адміністрування

Поняття ефективності та результативності публічного управління та адміністрування. Фактори, критерії та особливості при визначенні ефективності публічного управління та адміністрування. Детермінанти підвищення ефективності публічного управління та адміністрування.

Література:

1. Яремко І.І. Ефективність публічного управління та адміністрування: проблеми та напрями вдосконалення процесів оцінювання. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2022. № 1 (7). С. 49-56.
2. Буреннікова Н.В., Ярмоленко В.О., Буренніков Ю.Ю. Результативність функціонування та розвитку систем: оновлені підходи до дефініцій SEEуправління. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. № 3. 2021. С. 94-100.
3. Левченко Д. С. Оцінювання ефективності публічного адміністрування за допомогою громадськості в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. № 4. С. 272–277.
4. Свічинський В. Оцінювання ефективності діяльності місцевих органів виконавчої влади. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. № 3(84). С.42-45.
5. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. С. 285-291.

Тема 16. Відповідальність у публічному управлінні та адмініструванні

Правопорушення та відповідальність в сфері публічного управління та адміністрування. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування. Відповідальність посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

Література:

1. Надежденко А.О., Оробченко Д.В. Сутність адміністративної відповідальності державних службовців. *Державне управління: удосконалення та розвиток* (Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України). 2019. № 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z> (Видання включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International» та «Google Scholar»)
2. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О. В. Надьон, І. М. Хмиров, Т. О. Луценко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 175 с.

3. Квасова В.М. Перспективи розвитку корпоративної соціальної відповідальності в системі публічного управління // Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека». 2021. № 5. URL:<https://doi.org/10.25313/2617-572X-2021-5-7578>

4. Право в публічному управлінні: Конспект лекцій / Л.Ю.Величко, О.Г.Рогова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. Х.: ХарПІ НАДУ "Магістр", 2020. 111 с.

5. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: посіб. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204.с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf>

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Л	Пр	С.р.	Інд		Л	Пр	Інд.	С.р
1 семестр										
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Теорія публічного управління та адміністрування										
Тема 1. Публічне управління та адміністрування як системне суспільне явище	24	4	4	10	6	48	2	2	32	12
Тема 2. Теоретичні основи публічного управління та адміністрування	24	4	4	10	6					
Тема 3. Громадянське суспільство в публічному управлінні та адмініструванні	24	4	4	10	6	24	2	2	14	6
Тема 4. Закони та закономірності публічного управління та адміністрування	24	4	4	10	6	36	2	2	23	9
Тема 5. Принципи публічного управління та адміністрування	12	2	2	5	3					
Разом за змістовим модулем 1	108	18	18	45	27	108	6	6	69	27
Змістовий модуль 2. Публічного управління та публічна влада										
Тема 6. Публічне управління та державна влада	24	4	4	10	6	24	2	2	14	6
Тема 7. Публічне управління та муніципальна публічна влада	24	4	4	10	6	24	2	2	14	6
Тема 8. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях	24	4	4	10	6	24	2	2	14	6
Разом за змістовим модулем 2	72	12	12	30	18	72	6	6	42	18
ІЗ					45					45
Усього за 1 семестр	180	30	30	75	45	180	12	12	111	45

2 семестр										
Модуль 2										
Змістовий модуль 3. Становлення та розвиток методології публічного управління та адміністрування										
Тема 9. Поняття методології публічного управління	19	4	4	5	6	19	2	2	9	6
Тема 10. Становлення і розвиток методології публічного управління в Україні	19	4	4	5	6	19	2	2	9	6
Тема 11. Публічно-управлінські рішення	19	4	4	5	6	19	2	2	9	6
Разом за змістовим модулем 3	57	12	12	15	18	57	6	6	27	18
Змістовий модуль 4. Механізми публічного управління та адміністрування										
Тема 12. Публічне управління та адміністрування в економічній сфері	20	4	4	6	6	40	2	2	24	12
Тема 13. Соціально-організаційна сутність механізмів публічного управління.	20	4	4	6	6					
Тема 14. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління та адміністрування	13	2	2	6	3	13	2	2	6	3
Тема 15. Результативність та ефективність публічного управління та адміністрування	20	4	4	6	6	40	2	2	24	12
Тема 16. Відповідальність у публічному управлінні та адмініструванні	20	4	4	6	6					
Разом за змістовим модулем 4	93	18	18	30	27	93	6	6	54	27
ІЗ					45					45
Підготовка до екзамену	30			30		30			30	
Усього за 2 семестр	180	30	30	75	45	180	12	12	111	45
Усього годин	360	60	60	150	90	360	24	24	222	90

5. Перелік тем та зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			Денна форма	Заочна форма	
1	<p>Тема. Публічне управління та адміністрування як системне суспільне явище</p> <p>1. Сутність управління та його роль у суспільстві. 2. Періодизація розвитку управління. Управлінські революції. 3. «Новий публічний менеджмент» та «належне врядування».</p> <p style="text-align: center;">Література:</p> <p>1. Надежденко А.О., Пруднікова К.О. Механізми запровадження європейських принципів державного управління в Україні. Цілі сталого розвитку: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі: матеріали VII Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих вчених 27 жовтня 2023, Київ. С. 184-186. 2. Дегтяр А.О., Дегтяр О.А, Калашнікова Х.І., Гнатенко М.К. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с. 3. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf 4. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О.В. Надьон, І.М. Хмиров, Т.О. Луценко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 175 с. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/11733/1/ 5. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с. URL: http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2215/1/%D0%9D%D0%9F.pdf.pdf</p>	Визначити поняття публічного управління та його специфіку. Розглянути розвиток управлінської думки, визначити основні теорії та школи державного управління, їх еволюцію в сучасних умовах.	4	1	РН4 РН5
2	<p>Тема. Теоретичні основи публічного управління та адміністрування</p> <p>1. Предмет і предметна область публічного управління та адміністрування 2. Основні ознаки та види публічного управління.</p>	Визначити предмет і предметну область публічного	4	1	РН4 РН5

	<p>3. Функції публічного управління та адміністрування</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дегтяр А.О., Дегтяр О.А, Калашнікова Х.І., Гнатенко М.К. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с. 2. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf 3. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О.В. Надьон, І.М. Хмиров, Т.О. Луценко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 175 с. URL: http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/11733/1/ 4. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с. URL: http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2215/1/%D0%9D%D0%9F.pdf 5. Публічне управління: навч. посібник / А.В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г.О. Комарницька та ін.; [за заг. ред. А.В. Стасишина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с. 	<p>управління та адміністрування, його методологію, основні ознаки та види.</p>			
3	<p>Тема. Громадянське суспільство в публічному управлінні та адмініструванні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення громадянського суспільства. 2. Взаємозв'язок правової держави та громадянського суспільства. 3. Види, функції та принципи громадянського суспільства в публічному управлінні. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мальчиков Ф.В., Толстанов О.К. Роль інститутів громадянського суспільства в публічному адмініструванні. <i>Інвестиції: практика та досвід</i>. 2021. № 15. С. 93–99. 2. Лукін С.Ю. Громадянське суспільство у формуванні публічного простору в процесах державотворення. <i>Публічне управління та митне адміністрування</i>. 2020. № 2 (25). С. 99-103. 3. Борщевський В. В., Чех М. М., Лапшина І. А. Розвиток громадянського суспільства в контексті трансформації системи публічного адміністрування в Україні. <i>Державне управління: удосконалення та розвиток</i>. 2021. № 10. – URL: http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2259. 4. Мельник Л.А. Взаємодія держави та інститутів громадянського суспільства: основні поняття, 	<p>Розглянути концепцію громадянського суспільства й особливості його становлення в Україні.</p>	4	2	РН4 РН5

	проблеми та стратегічні напрями. <i>Державне управління: удосконалення та розвиток</i> . 2019. № 2. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2019/30.pdf 5. Яблонський В. М., Бекешкіна І. Е., Гелетій М. М. Громадянське суспільство України: політика сприяння та залучення, виклики та трансформації: аналітична доповідь / за заг. ред. О. Корнієвського, Ю. Тищенко, В. Яблонського. К.: НІСД, 2019. 112 с.				
4	<p>Тема. Закони та закономірності публічного управління та адміністрування</p> <p>1. Об'єктивні та специфічні закони публічного управління та адміністрування.</p> <p>2. Закономірності публічного управління та адміністрування.</p> <p>3. Самоорганізація в системі публічного управління та адміністрування.</p> <p>4. Підходи у публічному управлінні та адмініструванні.</p> <p>Література:</p> <p>1. Дегтяр А.О., Дегтяр О.А, Калашнікова Х.І., Гнатенко М.К. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.</p> <p>2. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf</p> <p>3. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О.В. Надьон, І.М. Хмиров, Т.О. Луценко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 175 с. URL: http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/11733/1/</p> <p>4. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с. URL: http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2215/1/%D0%9D%D0%9F.pdf</p> <p>5. Публічне управління: навч. посібник / А.В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г.О. Комарницька та ін.; [за заг. ред. А.В. Стасишина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.</p>	Вивчити поняття, види та порядок застосування законів та закономірностей в публічному управлінні та адмініструванні	4	1	РН4 РН5
5	<p>Тема. Принципи публічного управління та адміністрування</p> <p>1. Основні підходи до формування принципів публічного управління та адміністрування.</p> <p>2. Загальносистемні принципи публічного управління.</p> <p>3. Загально методичні принципи публічного управління.</p>	Вивчити основні та специфічні принципи в публічному управлінні та адмініструванні	2	1	РН4 РН5

	<p>4. Соціально-політичні принципи публічного управління.</p> <p>5. Соціально-економічні принципи публічного управління.</p> <p>6. Соціально-культурні принципи публічного управління.</p> <p>7. Застосування принципів публічного управління та адміністрування.</p> <p style="text-align: center;">Література:</p> <p>1. Дегтяр А.О., Дегтяр О.А, Калашнікова Х.І., Гнатенко М.К. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.</p> <p>2. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf</p> <p>3. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О.В. Надьон, І.М. Хмиров, Т.О. Луценко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 175 с. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/11733/1/</p> <p>4. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с. URL: http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2215/1/%D0%9D%D0%9F.pdf.pdf</p> <p>5. Публічне управління: навч. посібник / А.В. Стацишин, Г.В. Капленко, Г.О. Комарницька та ін.; [за заг. ред. А.В. Стацишина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.</p>	адміністрування			
6	<p>Тема. Публічне управління та державна влада</p> <p>1. Бюрократія в публічному управлінні та адмініструванні.</p> <p>2. Концепція бюрократії Макса Вебера. Модель «адміністративної ефективності» Вудро Вільсона.</p> <p>3. Поняття влади. Співвіднесення політичної та державної влади.</p> <p style="text-align: center;">Література:</p> <p>1. Антонюк О.М. Історико-правові передумови здійснення реформи децентралізації публічної влади в Україні. Інформація і право. 2021. № 2(37). С. 183-190.</p> <p>2. Стукан Т.М. Публічна влада: характеристика, ознаки та форми прояву. Публічне управління та митне адміністрування. 2021. № 4 (31), С. 37-41.</p> <p>3. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний</p>	Визначити поняття та систему органів державної влади, надати характеристику їх функцій та повноважень.	4	2	РН4 РН5

	<p>посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.</p> <p>4. Михаліцька Н.Я., Верескля М.Р., Михаліцький В.С. Адміністративний менеджмент : навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с.</p> <p>5. Ортіна Г.В., Єфіменко Л.М Партнерство як основа конкурентоспроможності розвитку громад в умовах децентралізації. Вісник Національного університету цивільного захисту України. 2019. №2 (11). С. 344-352.</p>				
7	<p>Тема. Публічне управління та муніципальна публічна влада</p> <p>1. Муніципальна публічна влада і місцеве самоврядування.</p> <p>2. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування.</p> <p>4. Публічне адміністрування і демократичне врядування: співвідношення понять.</p> <p>Література:</p> <p>1. Стукан Т.М. Публічна влада: характеристика, ознаки та форми прояву. <i>Публічне управління та митне адміністрування</i>. 2021. № 4 (31), С. 37-41.</p> <p>2. Михаліцька Н.Я., Верескля М.Р., Михаліцький В.С. Адміністративний менеджмент : навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с</p> <p>3. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.</p> <p>4. Ортіна Г.В., Єфіменко Л.М Партнерство як основа конкурентоспроможності розвитку громад в умовах децентралізації <i>Вісник Національного університету цивільного захисту України</i>. 2019. №2 (11). – С. 344-352.</p> <p>5. Антонюк О.М. Історико-правові передумови здійснення реформи децентралізації публічної влади в Україні. <i>Інформація і право</i>. 2021. № 2(37). С. 183-190.</p>	Розглянути особливості муніципального управління, муніципальної влади та місцевого самоврядування.	4	2	РН4 РН5
8	<p>Тема. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях</p> <p>1. Сутність та значення корпоративної влади та публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях.</p> <p>2. Система корпоративної влади та публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях.</p> <p>3. Публічне адміністрування в некомерційних організаціях.</p> <p>Література:</p> <p>1. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І.</p>	Розглянути особливості корпоративної влади муніципального управління та муніципальної влади, роль публічного управління в	4	2	РН4 РН5

	<p>Калашнікова, М.К. Гнатенко. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.</p> <p>2. Квасова В.М. Перспективи розвитку корпоративної соціальної відповідальності в системі публічного управління // Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека». 2021. № 5. URL:https://doi.org/10.25313/2617-572X-2021-5-7578</p> <p>3. Долженков О.О. Публічне управління та адміністрування: вступ до спеціальності: навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 190 с.</p> <p>4. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.</p> <p>5. Публічне управління: навч. посібник / А.В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г.О. Комарницька та ін.; [за заг. ред. А.В. Стасишина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.</p>	добровільних об'єднань			
9	<p>Тема. Поняття методології публічного управління.</p> <p>1. Поняття методології в сучасній науці.</p> <p>2. Підсистеми, різновиди та шляхи подальшого розвитку методології наукового пізнання.</p> <p>3. Теоретичні уявлення про методологію публічного управління.</p> <p>Література:</p> <p>1. Куйбіда В.С., Шпекторенко І. В. Методологія публічного управління як система: теоретичні та практичні аспекти. <i>Публічне управління та адміністрування в Україні</i>. 2022. Вип.29 С.7-11.</p> <p>2. Куйбіда В. С., Шпекторенко І. В. Методологія публічного управління: аспекти її структури, співвідношення, взаємозалежності законів, закономірностей та функцій управління. <i>Публічне управління і адміністрування в Україні</i>. 2022. Вип. 28. С. 14–18.</p> <p>3. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. С.37-40.</p> <p>4. Методологія публічного управління: навч. посіб. / уклад. І. В. Шпекторенко. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. С. 58-66.</p> <p>5. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування : навчальний посібник/ Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. С. 45-49; 128-130.</p>	Розглянути уявлення про методологію публічного управління.	4	2	РН4 РН5
10	Тема 10. Становлення і розвиток методології публічного управління в Україні	Розглянути основні напрямки	4	2	РН4 РН5

	<p>1. Розвиток методології публічного управління в сучасній Україні.</p> <p>2. Характеристики постійних змін у сфері публічно-управлінської діяльності.</p> <p>3. Поступовий перехід до сталого розвитку держави.</p> <p style="text-align: center;">Література:</p> <p>1. Куйбіда В.С., Шпекторенко І. В. Методологія публічного управління як система: теоретичні та практичні аспекти. Публічне управління та адміністрування в Україні. 2022. Вип.29 С.7-11.</p> <p>2. Куйбіда В. С., Шпекторенко І. В. Методологія публічного управління: аспекти її структури, співвідношення, взаємозалежності законів, закономірностей та функцій управління. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2022. Вип. 28. С. 14–18.</p> <p>3. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. С.37-40.</p> <p>4. Методологія публічного управління: навч. посіб. / уклад. І. В. Шпекторенко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. С. 58-66.</p> <p>5. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування : навчальний посібник/ Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. С. 45-49; 128-130.</p>	<p>вдосконалення методології публічного управління в Україні.</p>			
<p>1 1</p>	<p>Тема. Публічно-управлінські рішення</p> <p>1. Понятійно-категоріальний апарат вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.</p> <p>2. Комунікаційний аспект в публічному управлінні.</p> <p>3. Нормативно-правові акти як один з основних видів публічно-управлінських рішень.</p> <p>4. Ефективність управлінських рішень в органах виконавчої влади.</p> <p style="text-align: center;">Література:</p> <p>1. Махначова Н. М. Особливості прийняття управлінських рішень органами публічної влади в екстремальних умовах. <i>Публічне управління та адміністрування в Україні</i>. 2022. Вип.29. С.39-44.</p> <p>2. Яремко І.І. Особливості прийняття та реалізації управлінських рішень в системі публічного управління. <i>Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»</i>. 2021. № 7. С. 57-61.</p> <p>3. Прийняття управлінських рішень: Конспект лекцій / уклад. О.С. Коврига. Київ, 2019. 50 с.</p> <p>4. Прийняття управлінських рішень: навчальний посібник / [Ю.Є. Петруня, Б.В. Літовченко, Т.О. Пасічник та ін.]; за ред. Ю.Є. Петруні. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.</p>	<p>Визначити основні ознаки публічно-управлінських рішень.</p>	<p>4</p>	<p>2</p>	<p>РН4 РН5</p>

	5. Коврига О.С. Процес прийняття управлінських рішень у публічному управлінні. <i>Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління.</i> 2019. Том 30 (69). С. 67-72.				
1 2	<p>Тема. Публічне управління та адміністрування в економічній сфері</p> <p>1. Економіка як об'єкт публічного управління та адміністрування.</p> <p>2. Суб'єкти публічного управління та адміністрування в сфері економіки.</p> <p>3. Бюджет як стратегія економічної і соціальної політики.</p> <p>Література:</p> <p>1. Радчук Т.М. Класифікація механізмів публічного управління інноваційним розвитком економіки. <i>Публічне управління та адміністрування в Україні.</i> 2020. Вип. 19. С. 124-127.</p> <p>2.. Івашова Л.М., Бондаренко Д.М. Публічне і галузеве управління економічним розвитком регіонів як предмет наукового дослідження. <i>Публічне управління та митне адміністрування.</i> 2021. № 3 (30). С. 14-22.</p> <p>3. Гацуля О.М. Реалізації державноуправлінських реформ в сучасній Україні: галузевий аспект. <i>Державне управління та місцеве самоврядування.</i> 2020. Вип. 4(44). С. 17–24.</p> <p>4. Бобровська О., Бондаренко Д. Публічне управління економічним розвитком регіонів: галузевий аспект. <i>Аспекти публічного управління</i> 2021. Т. 9. № 3. С. 22-35.</p> <p>5. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.</p>	Визначити особливості публічного управління та адміністрування в економічній сфері.	4	1	РН4 РН5
1 3	<p>Тема. Соціально-організаційна сутність механізмів публічного управління.</p> <p>1. Ознаки соціально-організаційної сутності публічного управління.</p> <p>2. Регулятор управлінських взаємовідносин суб'єкта та об'єкта під час практичної реалізації функцій публічного управління.</p> <p>3. Публічне управління соціальною сферою життя суспільства в умовах воєнного стану.</p> <p>Література:</p> <p>1. Мойсіяха А.В. Алгоритм формування та застосування механізмів реалізації державної політики в соціогуманітарній сфері. <i>Публічне управління та митне адміністрування.</i> 2020. № 3 (26). С. 43-49.</p> <p>2. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.</p>	Визначити особливості публічного управління та адміністрування в соціальній сфері.	4	1	РН4 РН5

	<p>3. Балака Б. О. (). Публічне управління у сфері соціальної політики. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2021. № 2. С. 67–70.</p> <p>4. Цимбал Б.М. Публічне управління безпекою особистості крізь призму соціального захисту та соціальної безпеки. <i>Публічне управління та митне адміністрування</i>. 2022. № 3 (34), С. 58-61.</p> <p>5. Кондратенко О.О. Державне регулювання соціального захисту учасників антитерористичної операції та членів їхніх сімей: дис. ... канд. наук з держ. управління: 25.00.02. Київ, 2019. 280 с.</p>				
1 4	<p>Тема. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління та адміністрування</p> <p>1. Поняття корупції та корупційних дій.</p> <p>2. Причини та умови розвитку корупції в публічному управлінні.</p> <p>3. Соціально-економічні та політичні наслідки корупції.</p> <p style="text-align: center;">Література:</p> <p>1. Цаль-Цалко Ю. С., Якобчук В. П., Косянчук С. Г. Антикорупційна політика у сфері публічного управління. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 11. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1842</p> <p>2. Дейнека О. Г., Дзядук Г. О. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління та адміністрування: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 50 с.</p> <p>3. Васильєва О. І., Васильєва Н. В. Корупція – одна з найактуальніших проблем сучасності. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 6. doi: https://doi.org/10.32702/2307-2156-2019.6.1.</p> <p>4. Ковальчук М.О. Зарубіжний досвід публічного адміністрування запобігання корупції. Науклий вісник публічного та приватного права. 2020. Вип. 3-2. С. 102-106.</p> <p>5. Чепелюк В. Досвід зарубіжних країн у боротьбі з корупцією. URL: http://uspishnaukraina.com.ua/strategy/69/244.html</p>	Розглянути поняття корупції, причини та умови розвитку корупції в публічному управлінні та адмініструванні	2	2	PH4 PH5
1 5	<p>Тема. Результативність та ефективність публічного управління та адміністрування</p> <p>1. Поняття та критерії результативності й ефективності в публічному управлінні та адмініструванні.</p> <p>2. Підходи до визначення організаційної ефективності</p> <p>3. Оцінка ефективності управління.</p> <p style="text-align: center;">Література:</p>	Розглянути поняття та показники ефективності і та результативності публічного управління та	4	1	PH4 PH5

	<p>1. Яремко І.І. Ефективність публічного управління та адміністрування: проблеми та напрями вдосконалення процесів оцінювання. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2022. № 1 (7). С. 49-56.</p> <p>2. Буреннікова Н.В., Ярмоленко В.О., Буренніков Ю.Ю. Результативність функціонування та розвитку систем: оновлені підходи до дефініцій СЕЕуправління. БІЗНЕС ІНФОРМ. № 3. 2021. С. 94-100.</p> <p>3. Левченко Д.С. Оцінювання ефективності публічного адміністрування за допомогою громадськості в Україні. <i>Південноукраїнський правничий часопис</i>. 2019. № 4. С. 272–277.</p> <p>4. Свічинський В. Оцінювання ефективності діяльності місцевих органів виконавчої влади. Актуальні проблеми державного управління. 2021. № 3(84). С.42-45.</p> <p>5. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. С. 285-291.</p>	адміністрування.			
1 6	<p>Тема. Відповідальність у публічному управлінні та адмініструванні</p> <p>1. Правопорушення та відповідальність в сфері публічного управління.</p> <p>2. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування.</p> <p>3. Відповідальність посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування</p> <p>Література:</p> <p>1. Надежденко А.О., Оробченко Д.В. Сутність адміністративної відповідальності державних службовців. Державне управління: удосконалення та розвиток (Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України). 2019. № 11. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z (Видання включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International» та «Google Scholar»)</p> <p>2. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О. В. Надьон, І. М. Хмиров, Т. О. Луценко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 175 с.</p> <p>3. Квасова В.М. Перспективи розвитку корпоративної соціальної відповідальності в системі публічного управління // Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека». 2021. № 5. URL:https://doi.org/10.25313/2617-572X-2021-5-7578</p> <p>4. Право в публічному управлінні: Конспект лекцій / Л.Ю.Величко, О.Г.Рогова; Нац. акад. держ. упр. при</p>	Охарактеризувати види правопорушень та відповідальність правопорушення в публічній сфері.	4	1	РН4 РН5

	Президентів України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. Х.: ХарРІ НАДУ "Магістр", 2020. 111 с. 5. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: посіб. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204.с. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf				
	Усього		60	24	

6. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

7. Самостійна робота

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекційних занять	40	80
2	Підготовка до практичних/семінарських занять	80	112
3	Виконання індивідуальних завдань (тези, реферати, презентації, опорні схеми)	90	90
4	Підготовка до екзамену	30	30
Разом		240	312

8. Індивідуальні завдання

1 семестр

Завдання 1. Підготувати презентацію на одну з означених тем:

1. Організація та координація в публічному управлінні та адмініструванні.
2. Наддержавний рівень публічного управління та адміністрування.
3. Модель «адміністративної ефективності» Вудро Вільсона.
4. «Вікно Овертона» та «доктрина шоку».
5. Зарубіжний досвід публічного адміністрування та корпоративної влади.
6. Ноосферне управління в системі державної влади
7. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм»

Завдання 2. Підготувати тези доповіді за однією із тем або на вибір студента

1. Структура і форми діяльності місцевих представницьких органів влади та їх удосконалення.
2. Проблеми місцевого самоврядування та шляхи його ефективного реформування.
3. Процес формування в Україні правової і соціальної держави та його вплив на систему публічного управління.
4. Реформування процесів взаємодії елементів системи виконавчої влади в Україні.
5. Історія та особливості розвитку державної служби в розвинених країнах і використання їх досвіду для України.
6. Формування державної служби нового типу в Україні: мета, завдання, етапи та результати.
7. Аналіз законодавчого регулювання державної служби в Україні та напрямки його розвитку
8. Структура адміністративних організацій: створення, функціонування і реформування.
9. Влада і лідерство в адміністративних організаціях: поняття, види й ефективна взаємодія.
10. Фактори прямого та опосередкованого впливу на систему публічного управління та адміністрування.

2 семестр

Завдання 3. Підготувати опорну схему до одного із питань:

1. Нормативно-правові акти як один з основних видів публічно-управлінських рішень.
2. Принципи побудови ефективної технології розробки прийняття управлінських рішень.
3. Організаційне поведження державних службовців: поняття, основні риси і передумови, шляхи удосконалення.
4. Зовнішні і внутрішні впливи на організаційне поведження державних службовців: методи та способи реагування.
5. Службова кар'єра, матеріальне і соціально-побутове забезпечення державних службовців, напрямки удосконалення системи мотивації.
6. Методи, способи та стилі адміністративного управління в сучасних умовах.

7. Раціоналізація інформаційного забезпечення і комунікативних процесів в адміністративних організаціях.

Завдання 4. Підготувати реферат на одну із тем:

1. Напрямки подолання корупції в системі державної служби на сучасному етапі.
2. Зростання ролі місцевих фінансів як обов'язковий фактор в економічній системі держави.
3. Удосконалення управління промисловістю в регіоні.
4. Удосконалення діяльності організаційно-економічного механізму управління розвитком міста.
5. Розробка і реалізація плану соціально-економічного розвитку міського району.
6. Формування економічної стратегії держави.
7. Бюджет як стратегія економічної і соціальної політики.
8. Особливості державного управління в галузі охорони здоров'я.
9. Державна політика у сфері розвитку культури.
10. Державна політика у сфері вищої освіти.

9. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомогою мультимедіа засобів; практичні: індивідуальні завдання. Важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота студентів.

10. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та семінарських занять, а також за результатами модульних контрольних робіт та виконання завдань для самостійної роботи.

Поточний контроль полягає в оцінюванні усної або письмової відповіді здобувача вищої освіти, виконанні тестових завдань за темами курсу.

Приклад тестового завдання. До яких посад належать посади членів Кабінету Міністрів України? Одна правильна відповідь:

- а) до політичних посад;
- б) до виборних посад;
- в) до делегованих посад;
- г) до посад державної служби категорії "А".

Приклад практичного завдання. Наведіть критерії розмежування та на їх основі охарактеризуйте скандинавську, англосаксонську, континентальну та європейську моделі соціальної політики держави у Європі.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання у 1 семестрі 1 у формі заліку, у 2 семестрі у формі екзамену.

Перелік питань, що виносяться на залік:

1. Сутність управління та його роль у суспільстві.
2. Основні поняття науки управління: влада та панування, керівництво та адміністрування, управління та менеджмент.
3. Етапи становлення, коло проблем, управлінські революції та основні школи загальної теорії управління.
4. Поняття про соціальне управління.
5. Механізм соціального управління: закони, принципи, форми і методи.
6. Функції та організаційна структура соціального управління.
7. Визначення публічного управління (Демонд Кілінг, Джей М. Шавріц).

8. Публічне управління та державне управління.
9. Співвідношення понять: «government»; «governance»; «good governance»; «public management»; «new public management».
10. Суб'єкти та об'єкти публічного управління.
11. Організаційна структура та її різновиди.
12. Функції держави у системі публічного управління (Бернар Гурне).
13. Українська модель публічного управління та адміністрування.
14. Сутність громадянського суспільства.
15. Становлення громадянського суспільства.
16. Взаємозв'язок правової держави та громадянського суспільства.
17. Інституційна основа та види громадянського суспільства.
18. Функції та принципи громадянського суспільства в публічному управлінні.
19. Особливості формування громадянського суспільства в Україні.
20. Об'єктивні закони публічного управління та адміністрування.
21. Специфічні закони публічного управління та адміністрування.
22. Закономірності публічного управління та адміністрування.
23. Базові моделі публічного управління та адміністрування.
24. Самоорганізація в системі публічного управління та адміністрування.
25. Підходи у публічному управлінні та адмініструванні.
26. Основні підходи до формування принципів публічного управління та адміністрування.
27. Загальносистемні принципи публічного управління.
28. Загально методичні принципи публічного управління.
29. Соціально-політичні принципи публічного управління.
30. Соціально-економічні принципи публічного управління.
31. Соціально-культурні принципи публічного управління.
32. Принципи громадянського суспільства Європейського Союзу.
33. Застосування принципів публічного управління та адміністрування.
34. Бюрократія в публічному управлінні та адмініструванні.
35. Концепція бюрократії Макса Вебера.
36. Модель «адміністративної ефективності» Вудро Вільсона.
37. Концептуальні основи адміністративного управління.
38. Поняття влади. Співвіднесення політичної та державної влади.
39. Співвіднесення понять "публічна влада" та "публічне адміністрування".
40. Методи публічної влади та публічного адміністрування.
41. Муніципальна публічна влада і місцеве самоврядування.
42. Публічне адміністрування і демократичне врядування: співвідношення понять.
43. Принципи публічного управління на муніципальному рівні.
44. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування.
45. Взаємодія органів місцевого самоврядування та громадських організацій.

Перелік питань, що виносяться на екзамен:

1. Сутність управління та його роль у суспільстві.
2. Основні поняття науки управління: влада та панування, керівництво та адміністрування, управління та менеджмент.
3. Етапи становлення, коло проблем, управлінські революції та основні школи загальної теорії управління.
4. Поняття про соціальне управління.
5. Механізм соціального управління: закони, принципи, форми і методи.
6. Функції та організаційна структура соціального управління.
7. Визначення публічного управління (Демонд Кілінг, Джей М. Шавріц).
8. Публічне управління та державне управління.

9. Співвідношення понять: «government»; «governance»; «good governance»; «public management»; «new public management».

10. Суб'єкти та об'єкти публічного управління.
11. Організаційна структура та її різновиди.
12. Функції держави у системі публічного управління (Бернар Гурне).
13. Українська модель публічного управління та адміністрування.
14. Сутність громадянського суспільства.
15. Становлення громадянського суспільства.
16. Взаємозв'язок правової держави та громадянського суспільства.
17. Інституційна основа та види громадянського суспільства.
18. Функції та принципи громадянського суспільства в публічному управлінні.
19. Особливості формування громадянського суспільства в Україні.
20. Об'єктивні закони публічного управління та адміністрування.
21. Специфічні закони публічного управління та адміністрування.
22. Закономірності публічного управління та адміністрування.
23. Базові моделі публічного управління та адміністрування.
24. Самоорганізація в системі публічного управління та адміністрування.
25. Підходи у публічному управлінні та адмініструванні.
26. Основні підходи до формування принципів публічного управління та адміністрування.
27. Загальносистемні принципи публічного управління.
28. Загально методичні принципи публічного управління.
29. Соціально-політичні принципи публічного управління.
30. Соціально-економічні принципи публічного управління.
31. Соціально-культурні принципи публічного управління.
32. Принципи громадянського суспільства Європейського Союзу.
33. Застосування принципів публічного управління та адміністрування.
34. Бюрократія в публічному управлінні та адмініструванні.
35. Концепція бюрократії Макса Вебера.
36. Модель «адміністративної ефективності» Вудро Вільсона.
37. Концептуальні основи адміністративного управління.
38. Поняття влади. Співвіднесення політичної та державної влади.
39. Співвіднесення понять "публічна влада" та "публічне адміністрування".
40. Методи публічної влади та публічного адміністрування.
41. Види та моделі державної політики.
42. Муніципальна публічна влада і місцеве самоврядування.
43. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування, їх повноваження.
44. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування.
45. Публічне адміністрування і демократичне врядування: співвідношення понять.
46. Принципи публічного управління на муніципальному рівні.
47. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування.
48. Взаємодія органів місцевого самоврядування та громадських організацій.
49. Сутність та значення корпоративної влади та публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях.
50. Поняття методології публічного управління.
51. Поняття методології публічного управління.
52. Завдання і функції методології публічного управління.
53. Основні закономірності публічного управління.
54. Становлення і розвиток методології публічного управління в Україні.
55. Класифікаційні підходи до методології публічного управління.
56. Перспективи європеїзації системи публічного управління в Україні.
57. Сучасні методологічні конструкти в публічному управлінні.

58. Розвиток методології публічного управління в сучасній Україні.
59. Понятійно-категоріальний апарат вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.
60. Комунікаційний аспект в публічному управлінні.
61. Нормативно-правові акти як один з основних видів публічно-управлінських рішень.
62. Ефективність управлінських рішень в органах виконавчої влади.
63. Економіка як об'єкт публічного управління та адміністрування.
64. Суб'єкти публічного управління та адміністрування в сфері економіки.
65. Бюджет як стратегія економічної і соціальної політики.
66. Мета й основні принципи концепції сталого (збалансованого) розвитку.
67. Цілі та принципи публічного управління соціальною політикою.
68. Публічне управління соціальним захистом.
69. Публічне управління соціальною сферою життя суспільства в умовах воєнного стану.
70. Поняття корупції та корупційних дій.
71. Причини та умови розвитку корупції в публічному управлінні.
72. Соціально-економічні та політичні наслідки корупції.
73. Загальна характеристика антикорупційного національного та міжнародного законодавства.
74. Поняття ефективності та результативності публічного управління та адміністрування.
75. Оцінка результативності та ефективності здійснення публічного управління.
76. Детермінанти підвищення ефективності публічного управління та адміністрування.
77. Правопорушення та відповідальність в сфері публічного управління.
78. Дисципліна та забезпечення законності в публічному управлінні.
79. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування.

Зразок екзаменаційного білета

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма Публічне управління та адміністрування

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

Форма навчання Денна

Семестр 2

Навчальна дисципліна Теорія та методологія публічного управління та адміністрування

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Концепція бюрократії Макса Вебера.
2. Розвиток методології публічного управління в сучасній Україні.
3. Причини та умови розвитку корупції в публічному управлінні.

Затверджено на засіданні

кафедри Публічного управління та адміністрування

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 ____ року

Завідувач кафедри _____ Анна ЧЕЧЕЛЬ

Екзаменатор _____ Аліна НАДЕЖДЕНКО

Після атестаційний моніторинг проводиться у вигляді ректорської контрольної роботи, що передбачає виконання тестових завдань на навчальному порталі МДУ.

11. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності		Критерії оцінювання
за шкалою від 1 до 5	за шкалою від 1 до 10	
5	9-10	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання.
4	7-8	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань.
3	5-6	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань.
2	3-4	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань.
1	1-2	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
0	- відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1	- фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу;

	- відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
2	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
3	- демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання

№ з/п	Критерії оцінювання	Бали	
		1 семестр	2 семестр
1	належне оформлення,	2	1
2	достовірність та актуальність матеріалу	2	
3	наявність ґрунтовних висновків	2	3
4	наявність списку літературних джерел	2	
5	грамотна і аргументована презентація матеріалу	2	1
Усього		10	5

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
1 семестр			
Змістовий модуль 1			
Тема 1	18	0,6	10
Тема 2	18	0,6	10
Тема 3	18	0,6	10
Тема 4	18	0,6	10
Тема 5	9	0,3	10
Виконання ІЗ 1	27	0,9	10
Змістовий модуль 2			
Тема 6	18	0,6	10
Тема 7	18	0,6	10
Тема 8	18	0,6	10
Виконання ІЗ 2	18	0,6	10
Підсумок за 1 семестр	180	6	100
2 семестр			
Змістовий модуль 3			
Тема 9	13	0,4	5
Тема 10	13	0,4	5
Тема 11	13	0,4	5
Виконання ІЗ 3	18	0,6	5
Змістовий модуль 4			
Тема 12	14	0,5	5
Тема 13	14	0,5	5
Тема 14	10	0,3	5
Тема 15	14	0,5	5
Тема 16	14	0,5	5
Виконання ІЗ 4	27	0,9	5
Підготовка і складання екзамену	30	1,00	50
Підсумок за 2 семестр	180	6	100
Усього	360	12	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, мультимедіа-проектор, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet.

14. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Обов'язкова література:

1. Дегтяр А.О., Дегтяр О.А, Калашнікова Х.І., Гнатенко М.К. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Харків: НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
2. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf>
3. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О.В. Надьон, І.М. Хмиров, Т.О. Луценко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 175 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/11733/1/>
4. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2215/1/%D0%9D%D0%9F.pdf.pdf>

Додаткова література

1. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 4. Ст. 43.
2. Про звернення громадян: Закон України від 2.10.1996 № 393/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256.
3. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.
4. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9.04.1999 № 586-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 20-21. Ст. 190.
5. Лазор О. Д. Основи публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Юник. К. : Ліра-К, 2020. 268 с.
6. Яремко І.І. Ефективність публічного управління та адміністрування: проблеми та напрями вдосконалення процесів оцінювання. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2022. № 1 (7). С. 49-56.
7. Буреннікова Н.В., Ярмоленко В.О., Буренніков Ю.Ю. Результативність функціонування та розвитку систем: оновлені підходи до дефініцій SEEуправління. БІЗНЕС ІНФОРМ. № 3. 2021. С. 94-100.
8. Антонюк О.М. Історико-правові передумови здійснення реформи децентралізації публічної влади в Україні. Інформація і право. 2021. № 2(37). С. 183-190.
9. Стукан Т.М. Публічна влада: характеристика, ознаки та форми прояву. Публічне управління та митне адміністрування. 2021. № 4 (31), С. 37-41.
10. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.
11. Михаліцька Н.Я., Верескля М.Р., Михаліцький В.С. Адміністративний менеджмент : навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с.
12. Мальчиков Ф.В., Толстанов О.К. Роль інститутів громадянського суспільства в публічному адмініструванні. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 15. С. 93–99.
13. Лукін С.Ю. Громадянське суспільство у формуванні публічного простору в процесах державотворення. Публічне управління та митне адміністрування. 2020. № 2 (25). С. 99-103.

14. Борщевський В. В., Чех М. М., Лапшина І. А. Розвиток громадянського суспільства в контексті трансформації системи публічного адміністрування в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 10. – URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2259>.
15. Мельник Л.А. Взаємодія держави та інститутів громадянського суспільства: основні поняття, проблеми та стратегічні напрями. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 2. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/2_2019/30.pdf
16. Яблонський В. М., Бекешкіна І. Е., Гелетій М. М. Громадянське суспільство України: політика сприяння та залучення, виклики та трансформації: аналітична доповідь / за заг. ред. О. Корнієвського, Ю. Тищенко, В. Яблонського. К.: НІСД, 2019. 112 с.
17. Ортіна Г.В., Єфіменко Л.М. Партнерство як основа конкурентоспроможності розвитку громад в умовах децентралізації. Вісник Національного університету цивільного захисту України. 2019. №2 (11). С. 344-352.
18. Левченко Д. С. Оцінювання ефективності публічного адміністрування за допомогою громадськості в Україні. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. № 4. С. 272–277.
19. Свічинський В. Оцінювання ефективності діяльності місцевих органів виконавчої влади. Актуальні проблеми державного управління. 2021. № 3(84). С.42-45.
20. Решота О.А. Особливості розвитку публічного управління в Україні: сучасні тенденції та проблеми. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 3. DOI: 10.32702/2307-2156-2020.3.37.
21. Махначова Н. М. Особливості прийняття управлінських рішень органами публічної влади в екстремальних умовах. Публічне управління та адміністрування в Україні. 2022. Вип.29. С.39-44.
22. Яремко І.І. Особливості прийняття та реалізації управлінських рішень в системі публічного управління. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2021. № 7. С. 57-61.
23. Прийняття управлінських рішень: Конспект лекцій / уклад. О.С. Коврига. Київ, 2019. 50 с.
24. Прийняття управлінських рішень: навчальний посібник / [Ю.Є. Петруня, Б.В. Літовченко, Т.О. Пасічник та ін.]; за ред. Ю.Є. Петруні. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.
25. Надежденко А.О., Пруднікова К.О. Механізми запровадження європейських принципів державного управління в Україні. Цілі сталого розвитку: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі: матеріали VII Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих вчених 27 жовтня 2023, Київ. С. 184-186.
26. Надежденко А.О., Огарок Г.С. Електронне урядування для сталого розвитку. Цілі сталого розвитку: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі: матеріали VII Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих вчених 27 жовтня 2023, Київ. С. 179-180.
27. Надежденко А.О. Фактори, які впливають на розвиток професійних компетентностей фахівців у сфері публічного управління та адміністрування Mechanisms of improving the professional competences of public management and administration specialists: the experience of the Republic of Poland. (Wloclawek, 9 July 2023). Wloclawek, Republic of Poland, 2023.
28. Anastasiia Barzylovych, Yuliia Ursakii, Alina Nadezhdenko, Tetiana Mamatova, Irina Chykarenko, Sergiy Kravchenko, "The Influence of Medical Services Public Management on the Population' Life Quality", WSEAS Transactions on Environment and Development, vol. 17, pp. 619-629, 2021. URL: <https://www.wseas.org/cms.action?id=23258> (видання включено до міжнародної наукометричної бази даних Scopus)
29. Надежденко А.О., Камардіна Ю.В. Розвиток інституту старост в системі публічного адміністрування (муніципально-правовий аспект). Держава та регіони. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2021. № 2. С. 71—76. (Видання включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»)
30. Надежденко А.О., Оробченко Д.В. Сутність адміністративної відповідальності державних службовців. Державне управління: удосконалення та розвиток (Рада по вивченню

продуктивних сил України НАН України). 2019. № 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z> (Видання включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International» та «Google Scholar»)

31. Надежденко А. О., Камардіна Ю.В. Нормопроектувальна та правореалізаційна діяльність в публічному управлінні: навч.-метод. посіб. Маріуполь: МДУ, 2021. 129 с. (3 д.а.)

32. Надежденко А.О. Деякі питання оскарження в суді неправомірних рішень, дії чи бездіяльності посадових осіб органів місцевого самоврядування. Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики. Матер. ІХ міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених (Маріуполь, 19 трав. 2020). Маріуполь: МДУ, 2020. С. 185—187.

33. Надежденко А.О. Особливості співвідношення статусу депутатів місцевих рад і статусу народних депутатів України. Актуальні проблеми науки та освіти. Праці ХХІІ підсумк. наук.-практ. конф. викладачів МДУ. (Маріуполь, 07 лют. 2020). Маріуполь, 2020. С. 65—67.

34. Надежденко А.О., Барегамян С.Х. Конституційно-правовий статус депутатів представницьких органів місцевого самоврядування. Актуальні проблеми науки та освіти. Праці ХХІ підсумк. наук.-практ. конф. викладачів МДУ. (Маріуполь, 01 лют. 2019). Маріуполь, 2019. С. 63—65.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua/>
2. Сайт Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Громадянське суспільство і влада : інтерактивна інформаційно-аналітична система - <http://civic.kmu.gov.ua>
4. Сайт Президента України <http://www.president.gov.ua>
5. Сайт Національного агентства України з питань державної служби <http://www.nads.gov.ua/control/uk/index>
6. Портал Центру політико-правових реформ <http://www.pravo.org.ua/>
7. Портал Інституту соціології Національної академії наук України <http://isoc.com.ua/institute/>

15. Політика навчальної дисципліни

Політики навчальної дисципліни враховує норми законодавства України щодо академічної доброчесності, Статуту Університету та інших нормативних документів.

1. **Академічна доброчесність** здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

• **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

• **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

• **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

• **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

• **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

• **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

• **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

• **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);

- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;

- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;

- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;

- відрахування з МДУ;

- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут:

Анкетування з академ доброчесності: <https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtV1-dsENos1SCDRHfUpGia1YkIqQK8j0/edit>

2. **Здобувач має право на оскарження** процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. **Участь в анкетуванні.** Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. **Неформальна освіта.** Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку результатів навчання, отриманих у неформальній та / або інформальній освіті МДУ.

Ресурси:

<https://prometheus.org.ua/> - Prometheus – відкриті онлайн-курси України та світу

<https://www.ed-era.com/> - EdEra – студія онлайн-освіти

<https://www.prostir.ua/> - Громадський простір